

II. 7. Media i edukacja w państwie

Stanowisko Obywateli RP przyjęte została w trybie elektronicznym

Obywatele RP są przekonani, że media, zwłaszcza publiczne, odgrywają decydującą rolę w kształtowaniu świadomości, wiedzy, kultury, wrażliwości i postaw społecznych. Podobnie wielkie znaczenie ma edukacja, a problemu szkoły nie da się rozwiązać bez uwzględnienia szerokiego kontekstu kulturowego, zwłaszcza zaś medialnego. Nie jest możliwa przyzwoita masowa edukacja w kulturze zdominowanej przez masową produkcję telewizyjnej tandety, pozbawiony wartości przemysł rozrywki oraz zalew informacji, w których nikt nie chce odróżniać prawdy od fałszu, kryterium prawdy i przyzwoitości oraz odpowiedzialność za słowo nie istnieje, kłamstwo ma równe prawa, a apelowanie do najniższych instynktów i emocji zyskuje przyzwolenie medialnych menadżerów. Obie te w Polsce zaniedbane i silnie ze sobą związane sfery przyczyniły się walcnie do obecnego polskiego kryzysu i nadal mają niszczycielski wpływ na polskie życie publiczne. Obie sfery mają kluczowe znaczenie dla państwa.

Media publiczne i prywatne – uchwała nr 15

W okresie zauważalnego spadku standardów dziennikarskich, wynikającego w ogromnej mierze z pauperyzacji tego zawodu, apelujemy o wspieranie mediów obywatelskich, których redakcje, jako jedyne w bogatej ofercie medialnej, umacniają etykę profesjonalnego dziennikarstwa. To problem niezależny i znacznie starszy od konfliktu dominującego w bieżącej polityce – to w rzeczywistości jedno ze źródeł, a nie skutek obecnego kryzysu.

Obywatele RP będą dążyć do doprowadzenia do realnej reformy mediów publicznych, które powinny przede wszystkim spełniać najwyższe standardy jakości zarówno oferty programowej jak i warunków współpracy z dziennikarzami, redaktorami i innymi pracownikami mediów. Bazą tej reformy powinien być projekt obywatelskiej ustawy zaproponowany przez Obywateli Kultury w 2010 roku.

Należy zdecydowanie **przeciąć wpływ rządzących ugrupowań politycznych na zarządzanie treścią publikowaną przez media**. Temu powinna służyć weryfikacja sposobu wybierania konstytucyjnego organu jakim jest Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji oraz wyłaniania dyrektorów mediów publicznych. Temu powinien służyć **wpływ organizacji pozarządowych na kształtowanie oferty programowej**. Temu powinno służyć uczciwe stosowanie przepisów medialnej dyrektywy europejskiej, wspierającej **produkcje niezależne od nadawcy** – realnie, a nie jedynie formalnie. Temu powinno służyć zwiększenie **przejrzystości zarządzania mediami publicznymi** nie tylko w sferze finansowej czy personalnej, ale przede wszystkim programowej.

Niezależne od wpływów politycznych finansowanie mediów publicznych powinno zostać ustalone w drodze konsensusu społecznego i wpisane do Konstytucji RP.

Media prywatne są rynkowymi, dochodowymi przedsięwzięciami. Naiwne okazało się jednak dominujące dotychczas w Polsce przekonanie o wystarczalności rynkowej

konkurencji dla zapewnienia autentycznego pluralizmu i wolności słowa. Władza zachowuje potężne możliwości ekonomicznego wpływu na media poprzez pozostający w jej dyspozycji kapitał, w tym środki spółek skarbu państwa. „Niewidzialna ręka rynku” nie jest neutralna. Szczodrzy sponsorzy wymagają określonych treści. Sam rynek, prowokując ostrą konkurencję, przynosi specyficzny w mediach rodzaj prawa gorszego pieniądza, w którym warsztatowa, intelektualna i estetyczna wartość musi ustąpić zyskom z taniej tandety. Prywatny rynek mediów wymaga regulacji w stopniu znacznie większym niż w innych gałęziach gospodarki.

Odpowiedzialność i prawda wymaga w państwie ochrony. Prawdy i odpowiedzialności nie da się zarządzić i strzec precyzyjnymi przepisami ustawy, nie ustanawiając równocześnie instytucji cenzury. **Jednak w sytuacji konfliktu wolności słowa z innymi wartościami konstytucyjnymi, właściwym do rozstrzygnięcia jest sąd.** Prawo powinno tu dawać możliwości dzisiaj nieistniejące. **Propaganda jest przestępstwem przeciw ludzkiej wolności i godności, a są to wartości konstytucyjne.**

Reforma mediów to materia niezwykle trudna i złożona. Obywatele RP nie formułują tu żadnych szczegółowych rozwiązań. Nie ulega jednak dla nas wątpliwości, że **prawda, odpowiedzialność i pluralizm muszą podlegać ochronie w świecie mediów, a ochrona tych wartości zasługuje na skuteczne gwarancje rangi konstytucyjnej.**